

Homilie bij de herdenking van Anton van Wilderode op 28 juni 2014.

“Vrede laat Ik u na; mijn vrede geef Ik u. Niet zoals de wereld die geeft, geef Ik hem u.”

Mijn dierbaren.

Onze Nederlandse vertaling van de bijbel is heel lang schatplichtig geweest aan de Griekse tekst van de bijbel. Het zelfstandig naamwoord in het Grieks (eirèné) hoorden we als studenten in het schooljaar '53-'54 (dus 60 jaar geleden) in de Poësis bij Anton van Wilderode toen hij ons inleidde in de Griekse schrijvers en geschiedenis. Over vrede hoorden we veel minder in de godsdienstles waar veel meer de klemtoon lag op het leerstellige en de morele gedraging.

De Griekse geschiedenis kwam op ons af als een wisselwerking tussen oorlog en vrede zoals dat tot de dag van vandaag voortduurt in deze wereld.

Bij de verwelkoming hoorden we die dubbele klemtoon van oorlog en vrede:

“De doden met hun ogen van aarde...”

“Zij roepen hun boodschap van vrede...”

Datzelfde begrip eirèné komt ontelbare keren voor in de bijbel omdat vrede zo dikwijls onder druk staat of geschonden wordt; maar evenzeer omdat mensen er zich steeds blijven voor inzetten. Zo hoorden we het in de eerste lezing:

“Eens zal het vrede zijn, wereld, vrede voor altijd, mijn wereld, eerlijke, héérlijke vrede”.

Maar het oorspronkelijke bijbelse woord voor vrede is het hebreeuwse woord “sjaloom”; moeilijk in een andere taal correct weer te geven. In de Griekse vertaling van de bijbel staan minstens 25 verschillende weergaven van het woord “sjaloom”. Het betekent iets in de zin van volkomen/ gaaf/ intact/ ongeschonden/ volmaakt/ compleet/ vervuld zijn of worden...

Vrede, “sjaloom”, (1) die men heeft bereikt, (2) of waar men naar toe leeft; statisch en dynamisch zeggen we. “Sjaloom” is een nooit eindigend gebeuren.

Anton v. W. drukt het zo uit in de gekozen eerste lezing:

Het statische, wat bereikt is, naar binnen toe: “De ploegers zijn binnenshuis, de tafels gedekt en gezegend. Er is niets minder dan alles.”

Het dynamische, wat voor ons ligt, naar buiten toe:

“De vensters staan open als wiegen

ik drijf als een schip van vrede

naar de open gesperde vingers

van de eerste apostels, de kinderen.”

“Sjaloom”: de som van alles wat tevreden maakt; de mens in volkomen harmonie met zichzelf, met de medemensen, met de natuur rondom hem, met God.

Dat is niet gemakkelijk, dat gaat niet vanzelf.

*Er zijn zoveel dingen om ons heen die ons ontevreden, soms wrevelig, vaak bitter stemmen.

*Onteveden, bedroefd, soms zelfs opstandig voelen we ons, vooral als menselijke pijn ons deel wordt: ziekte, verlies van werk, verlies van dierbaren, gebroken relaties...

*Omdat de gehele wereld nu ons dorp geworden is, wordt de vrede in ons hart aangetast door het leed van die wereld om ons heen.

*We worden onzeker: is er wel iemand die mijn leven draagt, die we God noemen, ons bestaan uitzicht en toekomst geeft? Of zijn we als onkruid dat even doelloos weer zal verdwijnen als het gekomen is? Onze vragen, de vragen van Anton v.W. die we horen in de voorbeden:

“de vrede **zou** zo snel als een schicht moeten zijn...”

“de vrede **zou** breed als een dal moeten zijn...”

“de vrede **zou** goddelijk zaad moeten zijn...”

Wanneer is een mens te-vreden? Wanneer is een mens doordrongen van vrede?
Wanneer we de moed durven vragen aan mekaar, en voor gelovigen durven vragen aan God,
wanneer we de moed ontvangen van mekaar én van God:
om te doen wat er gedaan kan worden voor de vrede.

Zo horen we het in de tekst na de offergang:
“De wereld die wij willen draagt geen wapens”
“De wereld die wij willen is een vrede”

Of in de tekst na de communie:
“En vrede is werkzaam voltooiën...
... is zonder verbijstering neerzien op al wat anderen deden.”

Laten we op onze beurt vrede zijn, omdat we ons leven geborgen weten bij Hem die zegt en
voorleeft “mijn vrede geef Ik u”. In Zijn Naam heeft Anton v.W. geleefd en vrede nagestreefd; in die
vrede is hij opgenomen voor goed. Vrede die ik u toewens op de levensweg die we samen gaan.
Amen.